

FENNTARTHATÓSÁGI TÉMAHÉT 2022.

A mintaprojekt címe:	Föld-kvíz
A mintaprojekt összefoglalója:	A projekt során átbeszéljük a gyerekekkel a hulladékkezelés 6R tanácsait és összeállítjuk a Föld-kvíz társasjátékot előre megadott szabályok és minták alapján.
Ajánlott korosztály:	1-4. évfolyam
Időigény:	1 hét

FÖLD - KVÍZ

Tevékenység	Időtartam	Munkaformák, módszerek	Eszközök, mellékletek
Projektindító			
A WALL-E című mese megnézése után közös beszélgetés az animációs film témájával kapcsolatban. - Mindenki gondolkodjon el azon, mit tehetünk azért, hogy itt a Földön az élet, emberi léthez méltó módon maradjon fenn. - Melyek voltak a helytelen viselkedések a filmben? Gyűjtsük össze ezeket! - Ha továbbra is pazarló, környezetromboló életet élünk, Földünk és az emberiség fogja megszűnni. A Föld elnéptelenedik. Tervezzünk játéktáblát a készülő Föld-kvíz című játékhoz!	120 perc	Frontális munka Szemléltetés Beszélgetés, vita Tanulók megfigyelései	Projektor, számítógép https://videa.hu/vid_eok/film-animacio/wall.e.2008.dvdrip.x264.hun-tejes-film-mp4-2008-95-perc-ulj1WHSDb28UFi6N 1. melléklet
I. Tanóra: Recycle – Szelektálj!			
A következő tanórákon átbeszéljük a gyerekekkel a 6R-t és összeállítjuk a Föld-kvízt a mellékelt szabályok és minták alapján. Minden R-hez tartozni fog egy játéktípus kidolgozása. (Megjegyzés: A magyar honlapokon a 4R az elterjedtebb, de érdemes kipróbálni a 6R-t.	45 perc	Frontális munka Beszélgetés Magyarázat	2. melléklet 3. melléklet 4. melléklet
Megbeszéljük mi a különbség a szemét és a hulladék között, mit jelent a szelektív hulladék-gyűjtés és a komposztálás. Megtanuljuk ezt a kis versét: <i>Kék – papír, de csak tiszta, Sárga – műanyag lapítva, Fém – menjen a szürkébe, Üvegek – szín szerint edénybe!</i>		Frontális munka Beszélgetés Magyarázat	

FENNTARTHATÓSÁGI TÉMAHÉT 2022.

Műanyag palackokban komposztot készítünk.		Csoportmunka Szemléltetés Gyakorlati munka	5. melléklet
A minta alapján 10 db „Igaz vagy hamis?” kártyát állítanak össze a csoportok, 3-3 feladattal.		Csoportmunka szemléltetés	4. melléklet
A feladatok átbeszélése, javítása, értékelése		Frontális munka	
II. Tanóra: Reuse – Használd újra!			
Meghallgatjuk az Alma Együttes „Szuperkukák” című dalát, majd átismételjük a megtanult versikét, aztán a gyerekek megoldják a 6. melléklet feladatát.	45 perc	Frontális munka Beszélgetés	https://www.youtube.com/watch?v=xRCt9FX0r-U 6. melléklet
Közös beszélgetés keretében próbáljunk meg összegyűjteni minél több jótanácsot az újra-hasznosítással kapcsolatosan. A 7. melléklet ábrája alapján figyeljük meg a hulladékok lebomlási idejét a természetben!		Beszélgetés, vita	7. melléklet
Készítsünk különböző színű műanyag kupakból bábukat a játékhoz, a bábu képeket foglaljuk táblázatba.		Gyakorlati munka	
A minta és a korábban össze-gyűjtött jótanácsok alapján a csoportok készítsenek 10 db „Válassz!” kártyát, 3-3 feladattal.		Csoport munka Szemléltetés	4. melléklet
A feladatok átbeszélése, javítása, értékelése.		Frontális munka	
III. Tanóra: Reduce – Spórolj!			
Helyesírási futár: A 8. melléklet WordArt-os ábráját használva a gyerekek párokat alkotva jegyzeteljék ki a spórolási tippeket. !	45 perc	Páros munka	8. melléklet
A gyerekek által behozott kinőtt póló-darabokból a társasjátéknak táskát készítünk, patchwork (foltvarrás) technikával.		Frontális munka Szemléltetés Gyakorlati munka	
A minta és a korábbi feladatból kisedett spórolási tippek alapján a csoportok készítsenek 10 db „Egészítsd ki!” kártyát, 3-3 feladattal.		Csoport munka	4. melléklet
A feladatok átbeszélése, javítása, értékelése		Frontális munka	
IV. Tanóra: Repair – Javítsd meg! (45 perc)			
A <i>Ne dobd el, javítsd meg!</i> című cikk elolvasása után kerekasztal-beszélgetést rendezünk	45 perc	Frontális munka Beszélgetés, vita	9. melléklet
Ha valami elromlott, ne dobjuk ki, hanem próbáljuk megjavítani vagy megjavíttatni. Ha ez sem lehetséges, akkor pótoljuk cserével az elromlott részeit és újra használhatóvá tenni.		Tanulók megfigyelései	

FENNTARTHATÓSÁGI TÉMAHÉT 2022.

„Ne dobd el, javítsd meg!” A gyerekek az elhasználódott, tönkrement tankönyveiket, füzeteket javítsák meg!		Gyakorlati munka	
A minta alapján a csoportok készítsenek 10 db „Válaszolj!” kártyát, 3-3 feladattal.		Csoportmunka	4. melléklet
A feladatok átbeszélése, javítása, értékelése		Frontális munka	
V. Tanóra: Refuse – Utasítsd el!			
Ráhangolódás: Gyümölcssaláta című játék	45 perc	Frontális munka	10. melléklet
Vásárolj magyar termékeket a helyi piacon! Lehetőleg külföldi terméket ne részesítsünk előnybe! Beszéljünk az utaztatás és a levegőszennyezés összefüggéséről is, a helyi és a máshonnan érkezett termékekkel kapcsolatban.		Tanulók megfigyelései	
Használjuk az energiatakarékos háztartási berendezéseket! 11. melléklet ábráját használva beszéljük meg a jelzéseket.		Tanulók megfigyelései, Beszélgetés	11. melléklet
A minta alapján a csoportok készítsenek 10 db „Meglepetés!” kártyát, 3-3 feladattal.		Csoport munka	4. melléklet
A feladatok átbeszélése, javítása, értékelése.		Frontális munka	
VI. Tanóra: Rethink – Gondold újra!			
Fától kapott levegő című játék	45 perc	Frontális munka	12. melléklet
Vers tanulása.			13. melléklet
Készítsünk dobókockát újra-hasznosított kartonból a 6R jelölésével!		Gyakorlás	
A minta alapján a csoportok készítsenek 10 db „Gondolkodj!” kártyát, 3-3 feladattal.		Csoport munka	4. melléklet
A feladatok átbeszélése, javítása, értékelése.		Frontális munka	
Projektzáró: Föld-kvíz társasjáték kipróbálása			
A végső ellenőrzést követően a gyerekek kipróbálják az általuk elkészített társasjátékot.	45 perc	Frontális munka	
Értékelés: A gyerekek mozgásos élménypedagógiai játékkal kifejezik, hogy hogyan érezték magukat a projekthét során.		Egyéni munka	
A végén a gyerekek értékelik a heti munkát és önmagukat egy-egy mondatban írásban, majd a pedagógus is értékeli.			
Felkészülés a TeSzedd! országos szemétszedő akcióra			
Interaktív beszélgetés a programról alapján	20 perc	Frontális munka	TeSzedd! program (tanári segédlet) http://szelektalok.hu/teszedd/

FENNTARTHATÓSÁGI TÉMAHÉT 2022.

1. számú melléklet

JÁTÉKTÁBLA MINTA

2. számú melléklet

FENNTARTHATÓSÁGI TÉMAHÉT 2022.

3. számú melléklet

Játékszabály

Szükséges eszközök: játéktábla, dobókocka, újrahasznosított bábuk, 60 db feladatkártya, papír, írószér

A feladatkártyákat 6 kategóriába sorolhatjuk. A kategóriák számai megegyeznek a dobókocka számaival, és egyben a helyes válasz esetén szerezhető pontokkal. Pl. ha 3-ast dobunk a kockával, a 3-as számú kártyacsomagból (Számold ki!) vesznek ki egyet, helyes válasz esetén 3 pontot kapnak, illetve 3-at léphetnek előre a táblán.

Mindegyik kategória más kihívást jelent:

- 1. Igaz vagy hamis?** A játékosok eldöntik, hogy a kijelentés igaz vagy hamis. A kártyák hátoldalán található magyarázatok informatív jellegűek legyenek. A helyes válaszáért **1 pont jár**.
- 2. Válassz!** Ezt a feladatot úgy kell összeállítani, hogy 3 lehetőségből lehessen választani. A helyes válaszáért **2 pont jár**.
- 3. Egészítsd ki!** Ehhez a kategóriához úgy kell kitalálni a feladatot, hogy a kiegészítésért **3 pontot tudjanak** szerezni a játékosok.
- 4. Válaszolj! 4 pontért** a játékosoknak minden segítség nélkül válaszolniuk kell a kérdésre.
- 5. Meglepetés!** A Föld-kvízben a mágikus szám az 5-ös. A „Meglepetés!” kártyákkal bármi megtörténhet: **kaphatnak** vagy **elveszthetnek** pontokat; **5 pontért** ki kell javítaniuk egy hamis kijelentést, vagy válaszolniuk egy társuk által feltett kérdésre.
- 6. Gondolkodj!** Ebben a speciális képrejtvényes feladatban a játékosok minden kártyán különböző kihívásokkal szembesülnek. Nehezítésként meg lehet határozni időkorlátot is. Végül annyi pontot kapnak, amennyit helyesen megoldanak és annyit is léphetnek tovább.

A játék célja: Válaszolj helyesen a kérdésekre és érd minél előbb a bábuddal a CÉL-ba!

A játék előkészítése: Minden játékos kiválaszt egy bábút, és a START helyre helyezi. A kártyákat külön-külön kategóriánként elhelyezik az asztalon

A játék menete:

- A legfiatalabb játékos kezdi a játékot. Az óramutató járásával ellentétes irányban halad a játék. Az első játékos dob a kockával és a dobott számnak megfelelő kártyacsomagból húz egy kártyát, és teljesíti a kihívást.
- Az első öt kategória esetén minden kártyán 3 kérdés van, 1-es 2-es és 3-as számmal jelölve. Az első játékos maga választhatja ki, hogy melyiket szeretné megválaszolni, de a soron következő már folytatja, pl. az első a 2. kérdésre válaszol, a második a 3.-kat kapja, a harmadik az 1.-t és így tovább. A hatodik kategória kivétel, de nem töri meg a sort.
- Másik megoldás az, ha mindig az előző játékos határozza meg a következőnek a kérdés sorszámát.
- A játékos maga elé teszi a kihúzott kártyát, hangosan felolvassa a kérdést, megjegyezve annak sorszámát. Megpróbál válaszolni. A válasz helyessége ellenőrizhető a kártya hátoldalán. Ezt követően a kártyát visszarakja a pakli aljára. A helyes válaszáért kapott pontokat a játékosok feljegyzik a bábu képe alatti oszlopba. Majd folytatják a következő játékkal.

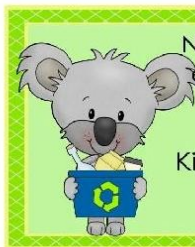
A játék vége: Akkor van vége a játéknak, ha a játékos a bábujaival eljut a CÉL-ba. Ha egy játékos nagyobbat dob, mint amennyi lépésre szüksége volna a célbajutáshoz, azt visszafele számolják. A következő körben újra előre fog haladni.

FENNTARTHATÓSÁGI TÉMAHÉT 2022.

4. számú melléklet

Föld-kvíz Igaz vagy hamis? 1. A szemét és a hulladék fogalma ugyanaz. 2. Minden szerves anyag komposztálható. 3. Kék szelektív kukába gyűjtjük a papírt. I.	Föld-kvíz Igaz vagy hamis? 1. Hamis. 2. Igaz. 3. Igaz. I.
Föld-kvíz Válassz! 1. A sörösdoboz 5 év, 50 év vagy 450 év alatt bomlik le. 2. A fém hulladékot a kék, a szürke vagy a sárga szelektív kukába tesszük. 3. A Földünk megmentéséért használjunk szárító kötelet, szárítógépet vagy centrifugát. I.	Föld-kvíz Válassz! 1. 450 év. 2. A szürke szelektív kukába. 3. Szárító kötelet. I.
Föld-kvíz Egészítsd ki! 1. Zárjuk el a __po__, ha nem használjuk a vizet. 2. A jobb fűthetőség miatt sz__e__jű a házainkat! 3. Egészséges életmódunk megőrzése miatt járjunk gy__o__. I.	Föld-kvíz Egészítsd ki! 1. csapokat 2. szigeteljük 3. gyalog I.
Föld-kvíz Válaszolj! 1. Mi a neve annak a kezdeményezésnek, amivel megjavítanak különböző dolgokat egy kávé mellett? 2. Minek a befolyására dobjuk ki a régi és veszünk újat? 3. Milyen állampolgár a hölgy, aki a Repair Cafét megálmodta? I.	Föld-kvíz Válaszolj! 1. Repair Café 2. A reklámok hatására. 3. Holland. I.

FENNTARTHATÓSÁGI TÉMAHÉT 2022.

Föld-kvíz Meglepetés! 1. A soron következő játékos tegyen fel neked egy olyan kérdést, mit a térképen meg tudsz mutatni. 2. Ebből a körből kimaradsz. Folytatjuk a következő játékkal. 3. A klímavédők tökéletes formában kell legyenek. Kapsz 3 pontot, ha teszel 10 kört az világ körül ... az az asztal körül, vagy a szobában. I.	Föld-kvíz Meglepetés! 1. Kapsz 5 pontot, ha jól válaszolsz. Ha nem tudod a választ, viszont a kérdező adja meg a jó választ, 3 pontot kap. Ha ő sem tudja, akkor te kapsz 3 pontot. 2. Pech! 3. 1, 2, 3, ... , 10 ! Ügyes vagy! I.
Föld-kvíz Gondolkodj! Nálam van a kezdés. Kinél van az üveg? I.	Föld-kvíz Gondolkodj! Nálam van az üveg. Kinél van a papír? I.

5. számú melléklet

FENNTARTHATÓSÁGI TÉMAHÉT 2022.

FENNTARTHATÓSÁGI TÉMAHÉT 2022.

6. számú melléklet

Szelektív hulladékgyűjtés

Írd a hulladékok melletti zöld körbe, hogy hányas számú konténerbe dobnád!

1 **2** **3** **4** **5**

Műanyag **Fehér üveg** **Zöld, barna üveg** **Papír** **Fém**

www.cworld.hu/kreativ

FENNTARTHATÓSÁGI TÉMAHÉT 2022.

7. számú melléklet

FENNTARTHATÓSÁGI TÉMAHÉT 2022.

8. melléklet

Helyesírási futár játék

Előkészítés:

A WordArt-os szöveget tegyük a terem egy jól megközelíthető helyére, például az ajtóra vagy a táblára.

A játék menete:

Osszuk a tanulókat 2 fős csoportokra. A pár egyik tagja feláll, a szöveghez siet, elolvas belőle egy számára megjegyezhető részt, majd visszaigyekezik az ülő társához és lediktálja neki. Ha mindketten leírták, a másikuk igyekszik újabb szövegért. A játék folyamán mindig egyiküknek ülnie kell.

A tanár jelzésére indul a játék. A szöveget a leggyorsabban leíró csapat nyeri.

FENNTARTHATÓSÁGI TÉMAHÉT 2022.

9. melléklet

NE DOBD EL, JAVÍTSD MEG!

A hollandiai Repair Café közösségi mozgalom tagjai a hibás háztartási géptől kezdve az elszakadt pulóverig mindent megjavítanak.

A kezdeményezés egyre több országban hódít, hazánkban is vannak már próbálkozások.

Ha valami elromlik, kidobjuk és újat veszünk. Megpróbálhatjuk persze megjavítani, vagy inkább megjavíttatni, de nem ez az általános. Ennek oka igen egyszerű: ezt sulykolják belénk, így próbálnak minket újabb vásárlásra ösztönözni.

Több mint egy egyszerű szerviz

Repair Cafét alapító hölgy szerint nem áll szándékukban versenyezni a hivatalos szervizekkel. Nem is lehetne, hiszen itt olyan önkéntesek dolgoznak, akik valamilyen oknál fogva sokszor a partvonalon kívülre sodródtak. Munkanélküliek, nyugdíjasok, akiknek szaktudása máshol „feleslegessé” vált, vagy egyszerűen csak hobbiból szeretnek barkácsolni.

A holland, kétgyermekes anyuka, aki korábban egyébként újságíróként dolgozott. Martine Postma második gyermekének születése után döntötte el, hogy a környezetvédelemről nemcsak ír, hanem tesz is érte. Így alakult meg 2009-ben az első Repair Café Amszterdamban. A kezdeményezés lényege, hogy bárki, akinek javítanivaló készüléke, ruhája, használati tárgya, egyéb más ingósága van, ingyen elviheti ezekre a workshopokra, ahol önkéntesek segítenek mindenben.

Barkácsolás egy kávé mellett

Kis külső segítséggel ráadásul a barkácsolni kedvet kapók maguk is megpróbálhatnak új életet lehelni a szívüknek kedves tárgyakba, vagy egy csésze tea, kávé és sütemény társaságában felügyelhetik a szorgos szakértői kezek alatt újjáéledő csecsebecskéket.

(2014-es cikk: <https://napidoktor.hu/zold/ne-dobd-el-javitsd-meg/>)

10. melléklet

GYÜMÖLCSSALÁTA JÁTÉK

A csoport létszáma: max 16-20 fő

Eszközigény: székek, eggyel kevesebb, mint ahányan részt vesznek

A gyümölcssaláta egy laza és vicces ismerkedő játék: a résztvevők mind egy körben, székeken ülnek kivéve egy valakit, aki középen áll. Az első körben a játékvezető van középen és a résztvevőkre gyümölcsneveket oszt (összesen 3 gyümölcsnevet sorban oszt ki a – alma, szilva, körte, alma, szilva, körte...). Ezután a játékvezető mond egy gyümölcsnevet (pl.: alma), erre a résztvevők közül azok, akikre az almát osztotta felállnak és helyet cserélnek, új helyet keresnek maguknak, beleértve a középen állót is. Aki a leglassabb, annak nem jut szék, ő kerül középre.

Néhány kör után új szabályt vezethetünk be. Tulajdonságokat, saját jellemzőket, tapasztalatokat mond a középen álló, és azok cserélnek/ keresnek új helyet, akikre az adott állítás igaz (pl.: „azok, akik nem abban az országban születtek, ahol most élnek”).

FENNTARTHATÓSÁGI TÉMAHÉT 2022.

11. melléklet

12. melléklet

FÁKTÓL KAPOTT LEVEGŐ – SZITUÁCIÓS JÁTÉK

Probléma: Világszerte pusztulnak az erdők. A klímaváltozás – az éghajlat melegedése – még tovább rontja a fák életlehetőségeit. A fák rengeteg madárnak és más állatnak adnak otthont, s hozzájárulnak a tisztább levegőhöz.

A játék célja: hogy bemutassa, milyen fontosak a fák a többi élőlény számára.

A játék menete:

1. Hat gyerek legyen „fa”, ők álljanak egymástól néhány méternyire.
2. A többiek legyenek (választás alapján) olyan élőlények, amelyeknek az élete a fákhöz kötődik, pl. madár, mókus, rovar, hernyó stb.
3. Minden élőlény álljon egy-egy fa mellé.
4. Ha a játékvezető azt kiáltja: „gyerünk!”, akkor mindenkinek új fához kell szaladnia. Eközben azonban nem vehetnek levegőt, csak mikor odaértek a másik fához.
5. A klímaváltozás miatt a fák egyenként elpusztulnak. (A játékvezető intésére egyenként leülnek.)
6. A játék így egyre nehezebbé válik, mert a megmaradt fák egyre távolabb kerülnek egymástól.
7. Végül, mikor mindenki az utolsó megmaradt fa körül szorong, kérdezzük meg a gyerekeket: miért van szükségünk a fákra? Kórusban fogják kiáltani: *hogy tiszta levegőnk legyen! Oxigénünk legyen! Szén-dioxidot dolgozzanak fel! Megkötik a szennyező anyagokat lombkoronájukkal! Párologtatnak, hűtik a levegőt! Zaj elleni hatásuk van! Sok állatnak ad menedéket, eledelt, lakhatási lehetőséget! Védik a talajt! stb.*

FENNTARTHATÓSÁGI TÉMAHÉT 2022.

13. melléklet

Mielőtt eldobnád, gondold meg jól,
hátha hasznos ez még valahol!
Földapó kincse gyorsan apad.
Becsüld meg, amit a természet ad!

ÉLMÉNYPEDAGÓGIÁS VERSTANULÁS

A verset soronként vágjuk fel, és rejtjük el a terem különböző részein. Készítsünk hozzá egy térképet, amin abban a sorrendben vannak megjelölve a helyszínek, ahogy a vers sorai követik egymást. Amikor a 3-4 fős kiscsoportok megtalálják a verssort, a csapatagok együtt háromszor olvassák fel hangosan. Utána menjenek tovább és keressék a következő sorokat. Ekkor már a megtalált sorokat egyben olvassák fel háromszor hangosan.